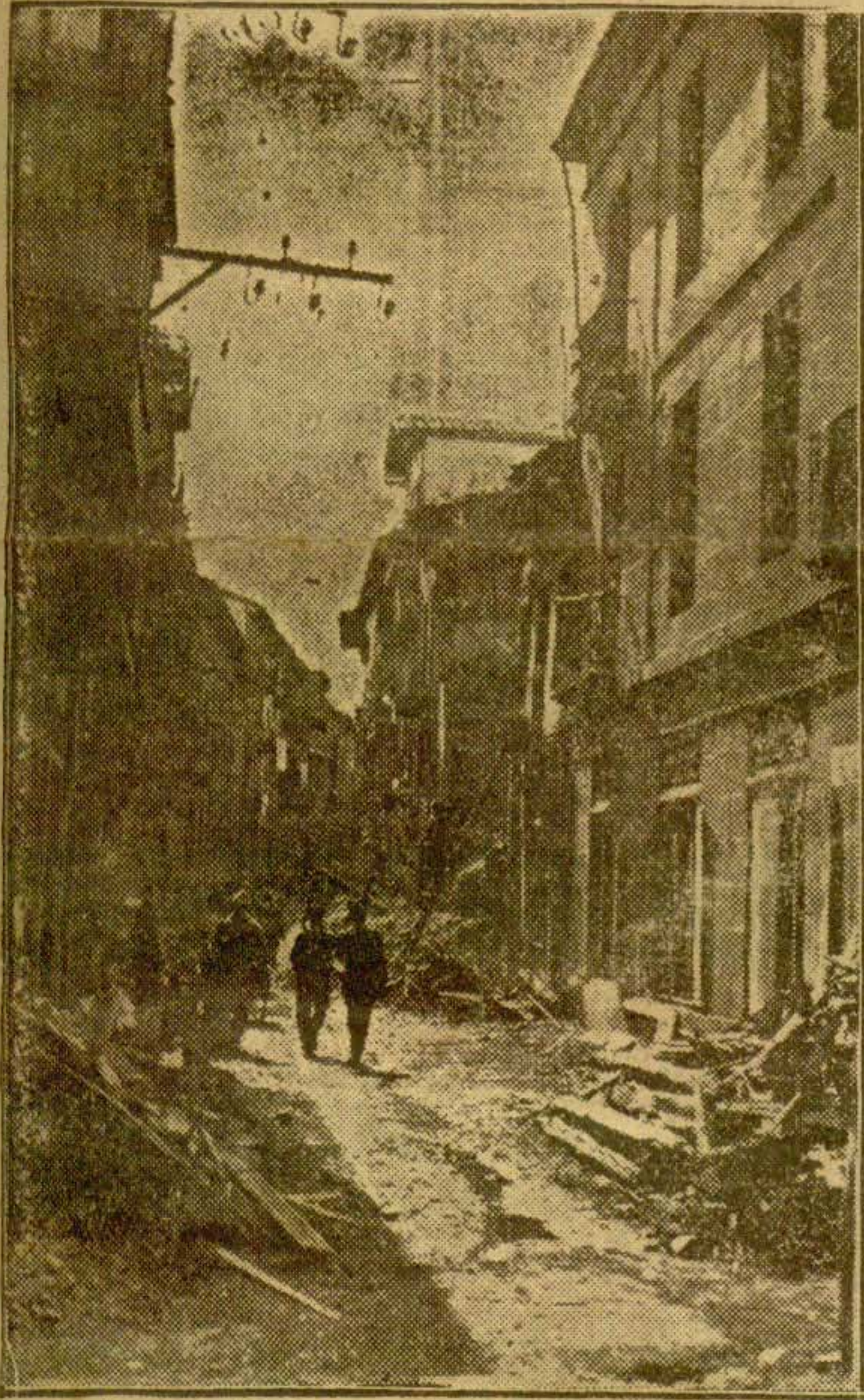

ATZO GOIZEAN

Paxisten egazkiñak Tabira zañaren gañean

Durango'ko Miren deunaren elizara bonba ugari jaurti zituen.-Kisto'ren Odol deuna orma eta zoztor artean ixurita. - Otoi egiten egozan monja bigunak il. - Jaunartzeko ziran gudariak odoletan, gorputzak zatituta.-Meza esaten iñarduen abadeak, berun ilkoñak jota.

Durango'ko Kak-Bafia itxura ofetan g-eratu zan paxista - egazkiñen basati-keri ostian.

EGAZKISAK DATOZI

Ane Deunaren tofe zafeko kanpa-
yak ois egin eta xuritasuna iragari da-
benian, durangat asko oyeen dagoz.
Beste asko, emakumiak batex bere,
eleizetan bananduta Goiko Jaunari
eguneko otolitzak egin eta meza deu-
na entzuten. Gure kistafasuna ez bai-
da oraindik galduta, sendotu eta bizitu
baita.
Kantxak entzun afen askok jaru-
mon giti egin dabe, bestetan lez
otiaz jaurtiten otolitzak zan egazkin
banakaren bat izango dalakuan.
Baña bat ez, lru, sei, amaf, amairu
egazkin agertu dira Otxandiano-Elge-
ta mendien artean.
Zarapada bizia efia. Itsumustuan
asko nora jo jakin ezinda.
Eleizetan dagozanak euren gerta-
tu dira.
Kantxatofeko erlojuak saspia ta ez-
dik jo ditu.

ZENBAT EGAZKIN?

Amairu izan dirala esan dogu go-
rango.
Beste batzuk ogetamala izan di-
rala agertu dabe.
Baña gurea da egia.
Tabira zañaren ganiar agertu dirau
egazkiñak amairu izan dira. Bede-
rari ariñak (kazakuak) eta lau sua-
gari (bonhardeokak).
Tabira'ren gaitetik igarokeran, nok
euren euren beruna Durango'ren ga-
ñean jaurtiko dabentik?

Zornotza-Lekeitio'ko bidea artzeko
gogoaren itxura agertu dabe.
Baña bat balez...

BONBAKI

Miren Deunaren eleizan Morilla'tar
Karla abadea meza deuna esaten
dago.
Emakume ugari ta gizon banakak
otoi egiten.
Abadeak kaliz deuna gorantz jaso
dau kistafak gurtu dagien.
Eta kaliz deuna goyan dabela eta
kistafak berari begira adi-adi dago-
za'la eleizaren telatuak ler egin dau.
Egazkiñak bonba ugari jaurti ditue
bat-batera eleiziaren gain. Amairu
edo amalau bonbak balera ler egin
dabe.
Kalizagoz egoan abadea lida geratu
da. Elizan egozan kistafak bardin.
Afi, tela, eguf eta auts artean be-
liko geratu dira otoi egiten egozanak.
Euren gain, auts artean nastautu
kalizean egoan Kisto'ren odola!

SUSANE DEUNAREN KONBENTUAN

Agustindaf lekumeak (monjak) otoi
eta otoi d-gez euren elizaxoan, egu-
nero egiten diran legez.
Biotz garbi eta gogo zuridun nes-
kutz eskutuak ezeben asko uste eu-
rekana kistafak dirala diñoenak bon-
barik jaurtiko ebenik.
Baña otoyen egozan lekurarte erio-
tza eruan dautsen beruna jausi da.

Tabira odoletan!

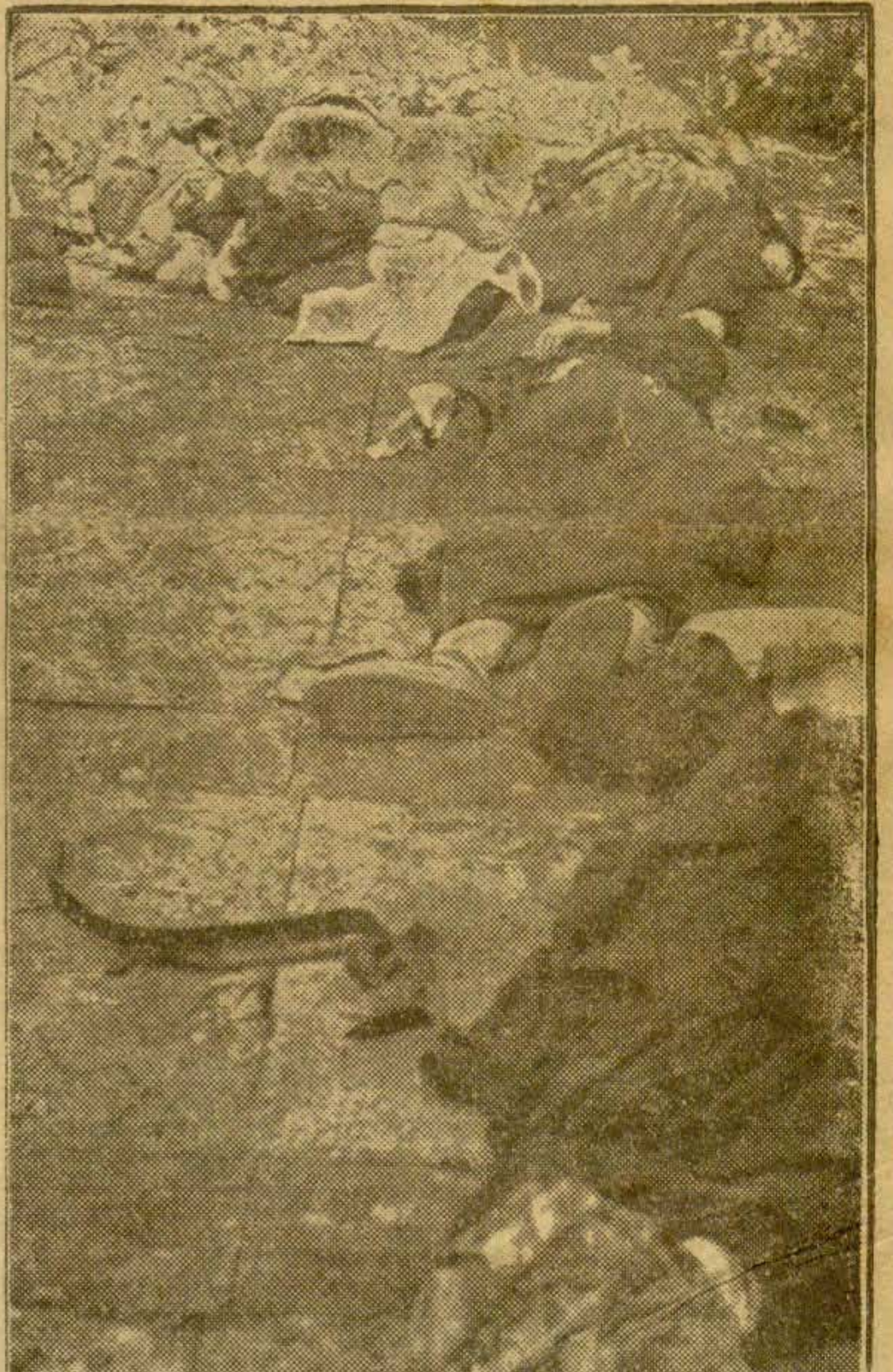
Odol egafi dira paxistak.
Odol egafi!
Atzo, Tabira zañean, egafi ori asetu ai izan eben.
Umien odol gurla, emakume bigunen odol maitetsua, gizon sendoen in-
dartsua, gudari gaztien gartsua...
Koldarkeriz, zitalkeriz eta etokkeriz beteta eriotzaren beruna erabili eben
atzo Durango efi baketsuaren gañean.
Basitikeri eta ankerkeri nardagafi. gofotagafi eta ezegafi ofak laidoz
bete ditu lioiz be garbi agertu ez diran paxisten odol bako biotzak.
Len Otxandiano izan zan; geroago Bilbao, Erandio... Atzo Durango.
Baña oraingoan zatitutako gorputzen odol guri, gori eta goffen artetik
beste Odol batzuk ots dagi basitikeri ori ludi guztia agertzen.
Abadearen eskutetan egoan kalizako Kisto'ren Odol Deuna aita-eta-zoztor
artearen truntza izan da.
Zatituta, triskautu eta bifinduta geratu diran gorputzen zati odoltsuen
artearen Osti Deuna'k galduta dira.
Kisto'ren aldeze (defensores) eta jafaltzale xindo dirala diñoenak Kisto'
ren odola lurpera ixuri dabe. Abadearen eskutetan egozan Osti Deuna'k zoz-
tor artean sakabanatuta geratu dira.
Eta Kisto'ren Odol eta Gorputza jausi eta lurperatu diran tokietan otoi
egiten egozan monja bigunak jausi da, abade agurgafak il.
Kisto suagatuaren afean, lurpean jaurtiak izan diran Osti Deunen au-
fean, zatituta geratu diran monja eta abade etugabien afean, eriotzari
b-liko basitakada emon euren emakume, gizon, umu eta Euzkadi'ren gudarien
auren gure ezerezik bizena jasoten dogu, mundu guztia begietara ba-
sitiikeri ofek aurkituaz.
Eta gaur lioiz bafio sutsuago gure lendarik jaunaren itauna katolikoen
auren egiñen dogu:
Zegaitik Eleaz-agintarien itxilasuna?

Monja gaxoen gogoak zerura igon
dabe ifibaeta espanetan dabela.
Auts artean zatituta, ari artean
triskautu, eskuak eta ofak banan-
duta, monja garbien gorputzak odo-
letan geratu dira.
Amabi monja eta laguntzale bat il
dira. Besteak zaurituta bizirik jaso
ditue.

JOSULAGUNEN (JESUITEN) ELEIZAN

"Kirikiño" saildiko gudariak goi-
zetik jaurtiten dira.
Eta goizero eurentariko askok meza
deuna entzuten dakie.
Gudan sartuta gabilzanok inoiz
bafio sutsuago sentiduten dogu gure
artearen Goiko Jaunaganako maiteta-
suna.

"Kirikiño,"ko gudariak, euzkotaf
gudari guztiak legez, izkiliak esku-
tan darabilezan afean, gofotorik eta
biotz ankerik ez dabe.
Eriotzaren izkiliak eskuetan ba'da-
rabilen arerioaren maltzurkeri eta zi-
talkeriak ebagitearen da. Kistafasu-
na aldezu eta abefiaren azkatasuna
zaindulearen.
Opigaitik asko mezatan dagoz. Bes-
te batzuk goizero jaunartuten dabe.
Egazkiñak goyan dabilzan unean
Bilalabeitia Abek gure Jauna emoten
dabil.
Eta Osti deuna eskuan dabela elei-
zeak ler egin dau.
Goiko Jauna artzeko gertuta egoan
gudaria antxe jausi da. Beste batzuk
Osti deuna oraindik minganean da-
bela eriotzak jo ditu.
Bilalabeitia Abek eskuan eroan

"Otoi-egiten egozan lekumeak (monjak) paxistak jaurtiko berunaren as-
plan, zatituta, triskautu lotu ziran.

Kopoi'ko Osti deunak zoztor artean
sakabanatuta geratu dira. Jesuita
agurgafi ori eta bere akolitua be il
dira.

Amazortzi gudari izan dira eleiza

onetan Goiko Jaunari begira zerura-
tu diranak.
Emakume taldea be bai euren ar-
tean.

Otoya espanetan dabela, Goiko Jau-
na biotzean maitasunez gordeten ari
zirala, Jaungoikua'ren legea ipinten
datozala diñoenen berunak lida laga
ditue.

Kafaxi galanta egin dabe batzuk za-
palduta jaustean, beste askok itzik
ezin esan al izan dabe. Batek, burus
afi artean eta gorputz osoa triskau-
ta, zatituta eta ebagita, Jaunat, Jau-
na! didaf egin dau.

Geroago gorputzaren zoztorfen ar-
tetik gudari gaste ofen arpegiak itz-
bafez ikusi dogu.
Ofelaxe illen dira gure gudariak!

AUTORLEKUAN

Eleiza onetan (jesuiten eleizau)
eretoze jauna aurtorlekuan egoan
bonbak jausi diranent. Berari obe-
nak (pekatuak) aurtorzen emakume
bat.
Emakume txarto stara dabe. Au-
torizuleari ostera berun ilkoñak
ikuturik ez dautse egin.

ELIZPEAN

Eleizak ler eelizeak ler egin dau.
Durango'ko elizpe edera, Euzkadi'ko
elizpetatik andi ta zabaleña beza
(Azkenengo ofian dafai.)

Morilla'tar Karla Jaunari, meza esaten eguanean itotzik laga eben, Kisto gure Jaunkua'ren akasbidien aldeze di-
rala dituen paxista madarikatuak.

ATZERRIKO IZPARRAK

Inglaterak eskeñitako itza jan egin dautsela, diño Gandhi'k

Polonitar ministruaren paperak ostuten ez ei zan inor ibili. - India ta Japon artu-emonetan. Pequeña Entente dalakoaren batzar aurrez. - Italia eta Alemania euren azpi-jokoak egiñaz estaduak alkargandik banandu nairik. - Beste izparak.

Durango'n, Ane Deuna'ren atia deritxona ospetsu ta ikusgatija da.

Nekazariei begira

Udaberriaren soñak egin du bere agerikera. Nekazariari dagokionez, zenbat neke ez datorkie oraintxe? Gero etxeratzetik nahi bada, orain erietea beaiteko. Lanik inohiz paltatzen ez dan-ur-n, negu arloa atsedean epetizat dauka nekazariak. Kalean alibat egimbeaz izaten dantik ezin ukta oraitik. Elkarizaldiko urteerak, ganadujan etxeratzetik, ereminta antolatetarik, etxeratuak zeregnak... Nekazariak beiti ditzu gaitzak bete lan.

Udaberria eliztan danean ordea, puamantuz asi beara erantetan Beako orixe! Goizean ere naglak ateratzeko bete aundi gabe zutitu beara. Zafak oska asten diranean atsegin al duk mairidirepean irauten? Ganaduak uzartu, kafamara, golde, are, ta abar gertutu. Atxur, sokormazo, otzpiakoak zer esanik ez. Lailak ere bai goldarik, eldu ezin ditekiz erretzarako. Nolapeinika pitat txarari estutu batzuk emanaz, jo ta jo atanea. Iun-abararak, geriondoak bai bapo zapuztu ere.

Negu arloan soro lan urj baltira. Eguneroko jardunak, geriondo ta gaherako exkintak itxuraz ezi ere oraitik. Artolanak egingo badira, aurrez elakoxa lanak oi dira lur konponketan. Beste lan guztian bezala lenengo gertutu egin beara.

Guda baitzaren erpin zofotzak baselzetako itxaropen ziran gaste lan- gileak atxur ordez izkiliuak atzera beartu ditin ordez. Ta irurogei urteren buruan lufarekin bufulkan jarduniko zafak zer egin beara dute? Alton bizkar kaketatik, exelurak erabiltzeko gai al dira? Ez, ez'n inohiko moduz. Eltxeko landak gasteen itxaropenaz eizaturik zedien. Guzia suren esku utzia zizuten. Eura, euren almen koxkorak eskidri baño ez. Gahontzekoa beso gazteen kontu.

Orain? Geure lufetan bein beara da guda ta beltza degularik, artaraxe doiaz gaitzak. Gudara, gerara!!

Inor bada-la, basefitara guda-otzarako mutija. Apala, ixila, esaten zaiotza egiteko gertu dagona... Len jatzasun asko ikusia dalarik, mendiko goraberrak guzti izutzen duten. Alkomalkotan denborik gaitzen ez duan. Iz baten, ben benetako gudarja!

Nik diotaz eu guzia, auea arturik esan du, B. O. idazleak "Tierra Vasca", n. Ez dio ardura.

Askok ala uste ez duanaren, oraingo bufulkaldi ontan zer jokatzen dan ba-daki baselzetarak. Ofen baraurik ez dago nekazaria. Oren amari urte baño argitxungo dago. Beira anbat dakian? Aa... Ori bese barika bateko sagardoa da. Nundik izan du ezeztasun da laguntzarik? Or zeok koxka!

Gud... lean bafako da basefitara. Ala diota gelaenak. Dan bezin apa- ta lejala, ta langilea dalako, guztiak inoite dute. Len al-dapa gorako asko- ta dalarik, ordekaz oituriko zald mtoak nai ta ez artu beara nekaza- riaren. Gofa irabaziko bada z r jana ere beara duk oitiatik.

Aska utasan muturka dabilen idari ez agindu goldaketarik. Zer janik ez duan mutijari ere ez guditelarik.

Artoburu gofiz estalitz beafeko lufak, uztaoia jaso garalz, sasi lar- de-azafiz azerizarekin zer zenutake? Gose maitzuraren lorezta b'no da Epallaren 22'an Nekazaritza Zaingoak agerturiko aginduari txalo da- gogu gure aldetik.

Gudak exkinta askorj begiratzea eskatzen du. Jan arazoa lenen ma- lan beara duana da beriz. "Europaf guda" izenez ezaguizen degun txikiketa- laragari artan gertaturikoa ez degu azlu beara.

Besteja geuretzat kalte...

BASARI

ITALIA'REN AZPIKERIAK

Prantzia'ko izpatingiak gudeari buruz inoia. "L'Excelsior" egunerokoan Marcel Pays'ek auxa diño: Franco'n alde gudarera gudarero osoak biatzeko asmoa daukela. M... soñik diño zuri-muru batzuk; zuri-muruok ez dabez sifosten Prantzia'k eta Inglaterra'k.

Alderdi batara nai besteari gudar- geiagor erbestetik biatzeko gudea luza- tzeko bide da.

Prantzia'k bere eguneak bete egin nai dauz. Espafia'n espanafak eta la- teri bakoitzetan lateri bakoitzekoak nai dabena eg'm dagiela; orixe da autu- daikenik erabagirik zuzenena.

"L'Echo'n Perinax'ek dirauskunez Italia'k eta Alemania'k Lateriak ba- mandu ta binaka edo gero alkatza- na dabe, binaka itunbenak egi- ea dala gudea este dauan lateriari euste- ko biderik onen esanaz.

Lateriok banandu daitezenean bai- da ta alkar-audeleko biderik ez da- kenean, eura deritxona egin dalki; lateri batek besteari erpeladea jaur- tzea or-uan inork ezin eragotzi da- ke-ta.

Italaf ordezkaritaki ta diplomatikoen jokalegia orixe dogu. Orixo egin da- be Bregado'n; alemandarrik, be, as- mo ofetantxe dabiliz Barsobian, Bu- karest'en eta Bruselagan bertan, be, bai; emen oraitiko beste taju baten jokatu egiten dabe.

Datoren astean ikusiko dogu Stoj- dinovich'ari zirik sortu al izan da- tzen ala ez.

Londres'dik datozan izparotan agi- ri denez, Italia ta Yugoslabia'ren ar- teko itunbenoi zeifen azpikeri aundia- dan ez dira konturatu Londres'en.

Artumonon bari jakin ba-dakie Londres en.

Italia aro dago, Abisinia berotetzaz on- zat artu dautsela-ta; itunben asie- ran Italia'ko ezegeari Abisinia'ko en- peradorek daitzen yako.

Erbeste autuetan ez sartzeko as- moak alkareri adierasoten dautaz. Albanat'ek ez da airtatu, be, egiten. Laterion artean salerosketak alik eta dirurik gixtien erabiltota, gauzak jau- zen trukanen emonda egingo da.

Oastachis lagatea da itunben oren- gauzarik adafena.

FRANTZESKO GOBERNUAREN

JARDUNA

Paris.—Lebrun jauna buru zala ba- tu zan atzo pantieta gobernuak.

Erbeste arazuek, espafiak auziko kontrolatza, eta estadu baruko gr- rarerak aztertuten jardun eben. Chi- chyn izandako zaparada ta nasoi on- tzenetaz erabakiak artu zituen.

Kaletaf prankoren artean betiko leloa da. jNekazariak ondo bizi dira!.. Jakia menditiek kalerean ikusten ditugu. Aste- an, amabostean, ilean, bazkari edo apa- ri on bat egitea, ondo biziitzea ote da?

Egun sentian lanari ekin eta ilundu arte lana egingo ba'genuke kaletafok ere bas- efitafak bezala, jex ote genduke esku ar- te boroagoa izango?

Zeriti ordu lana, larunbat afatsaldean jai lan eta edan aaldegun onduren. Ondo jantzi, antzoki eta zinea aaldegun egu- noro. Kaletafok geure buruari bizikera au opa dogu. Ez det esan nai opa beara ez diogunik, baña izergatik opa ez nekaza- riari?

Oietako langileak eizki bizi dirala ta- kaletik mendiraten ote da inor nekazari- fanean obeto biziituko? jEz noski! Baña- nekazari asko basetxeak utzi ta kalera da- toz eta ez da gote basetxeratzen. Obeto- biziko balitz ez ote basetxeratuko?

Basefitafak, basetxe jabetu ezkerro, be- ren lufak obeto landuak izango dira eta obeto bizioko dira Tajur-xamar bizi ezie- ro ez dira kaleratuko, basetxean jafatuko dute, jbasefitara ondo biziitza kale- tafentzat kaltegarri ote da?

Basefitara ondo bizi ba da. Kaletafa ez da gaitziko izango. Bai ote euzkotaf ka- letafik basefitaf aidelorik ez duunik?... jOso gutxi. Basefitara ondo bizi ba da estu estuan kalekoa ere mendiratzeko ez aalda ote?

Guda onetan garbiri dakusgu basefitafak daukaten "estimazioa". Zeratik ote? Ahe- ratsak diralako? Ufetikiki eta Banko Es- paña'ko papalak jan beara balirake ez li-

"PEQUEÑA ENTENTE" DALAKOA- REN BATZAR

Bucarest.—Gobernu burua, Tatars- cu, eta erbeste arazuetako arduradun Antonescu, Karol eregeakin izkeltadia- zan dabe.

Belgrado'n "Pequeña Entente"n ur- engo bazafean, efunamitaf ordezka- riak zer bidez ta eraz jokatu aztertu eben.

GANDHI'REN AZALPENAK

Londres.—Oraingo agindaritza ezta- badak asi ziranetik Gandhi'k bere le- nengo azalpenak egin ditu.

Legedi baria, gaur, joralaran lenen- goan indardun izatzeko omen da, ba- nan Legetzeko a... il bariak ofen kon- ra diardu.

Inditarak euren buruaren agindari- zaren alde egindako alegiak, gober- nu ingelesak ezpreztu egin dituala esan omen dau Gandhi'k. Bere abin- tza eta eskeñitako itzak jan egin ei- ditu gobernu ofek.

Gandhi'ren azalpen ofek "Daily He- rald"en agertu dira, eta inditar guzi- oretzaz ingelanda izpatingiak luze ta- zabal ari dira.

BECK'EN LAPURA EZ DA ISOR IZAN

Paris.—Ivon Delbos Pasku jayak Cannes'en igazi ondoren astartez itzu- li izan du Paris'era.

Jai ofexek igazten ofi ortan bertan. Pelonia'ko erbeste-arazuetako mini- tru Beck egon da, eta alkarfekin izke- taldiak izan ditue.

Beck'en logelara norbait sartu dala- ta, paperen batzuk ostu eta dauts- zean zer esanik eta goraberarik ibili- dabe.

"Le Matin"ek diñonez, lapur arunta- bat izan el-da, eta poliz-gizonak bes- terik ez e...abe azaldu orixe baño.

JAPON ETA INDIA

Londres.—India eta Japon'ek sale- resketa egitea bat burutu dagien la- mean asiak dira ordezkaririk.

Aste batzuk baru agertuko dabe egitea oren asmoaren zeatzasuna.

MENDIAK GORA UAZALA EDUR

LUPERIAK AZPIAN ARTU

Belgrado.—Mendira uazan ogei men- tozaleri, bidean uazala edur-luperi- aundia etofi yakoen ba'atara gait- diera Almes'etan.

Bedora'zi il ziran eta besteak zai- ritu-zauritu egin ebazan edur lup- riorek.

Gorpu, bi baiño ez dabez atara- al- zan.

Nekazari-aldez

Nekazariak ondo bizi dira... Ondo biziitza nor diño ka- letik mendira?

Kaletaf prankoren artean betiko leloa da. jNekazariak ondo bizi dira!.. Jakia menditiek kalerean ikusten ditugu. Aste- an, amabostean, ilean, bazkari edo apa- ri on bat egitea, ondo biziitzea ote da?

Egun sentian lanari ekin eta ilundu arte lana egingo ba'genuke kaletafok ere bas- efitafak bezala, jex ote genduke esku ar- te boroagoa izango?

Zeriti ordu lana, larunbat afatsaldean jai lan eta edan aaldegun onduren. Ondo jantzi, antzoki eta zinea aaldegun egu- noro. Kaletafok geure buruari bizikera au opa dogu. Ez det esan nai opa beara ez diogunik, baña izergatik opa ez nekaza- riari?

Oietako langileak eizki bizi dirala ta- kaletik mendiraten ote da inor nekazari- fanean obeto biziituko? jEz noski! Baña- nekazari asko basetxeak utzi ta kalera da- toz eta ez da gote basetxeratzen. Obeto- biziko balitz ez ote basetxeratuko?

Basefitafak, basetxe jabetu ezkerro, be- ren lufak obeto landuak izango dira eta obeto bizioko dira Tajur-xamar bizi ezie- ro ez dira kaleratuko, basetxean jafatuko dute, jbasefitara ondo biziitza kale- tafentzat kaltegarri ote da?

Basefitara ondo bizi ba da. Kaletafa ez da gaitziko izango. Bai ote euzkotaf ka- letafik basefitaf aidelorik ez duunik?... jOso gutxi. Basefitara ondo bizi ba da estu estuan kalekoa ere mendiratzeko ez aalda ote?

Guda onetan garbiri dakusgu basefitafak daukaten "estimazioa". Zeratik ote? Ahe- ratsak diralako? Ufetikiki eta Banko Es- paña'ko papalak jan beara balirake ez li-

rake aberatsak izango; baña, ario iriña eta bafafuna beren izerdi nekez daukate lako aberatsak dira...

Kaletaf asko asete nabaitzen ditut, bas- efitafak baratzi, airtutza ta abar garetzi- saltzen ditutela ta. Kaletafak basetxera- goaz eta geuk sanefiak goratzen ditugu. Kalean bai ote saltzalerik laurlekoan sal- tzen dana bost laurleko eskeni ezkerro oka- tiko ez duenik?

Basefitafak ere berdin egiten dute. Ba- ña, edozeinek esango eukie gudeketa one- kin egokiera izan duten basefitafak milio- naio eg'n dirala. Geiera irabazi duten bas- efitafak, lengo sanefitifik gora zenbat txin- di geigo irabazi ote dute? Mila, bi, iru, lau, bost mila laurleko? Alaz ta guzi ere kaleko marmafa basefitafen aurkako da. Bat baño geiok txindi mordo irabazi ote- doren basefitafagatik gaitzi itzegiten ari- tuko dira.

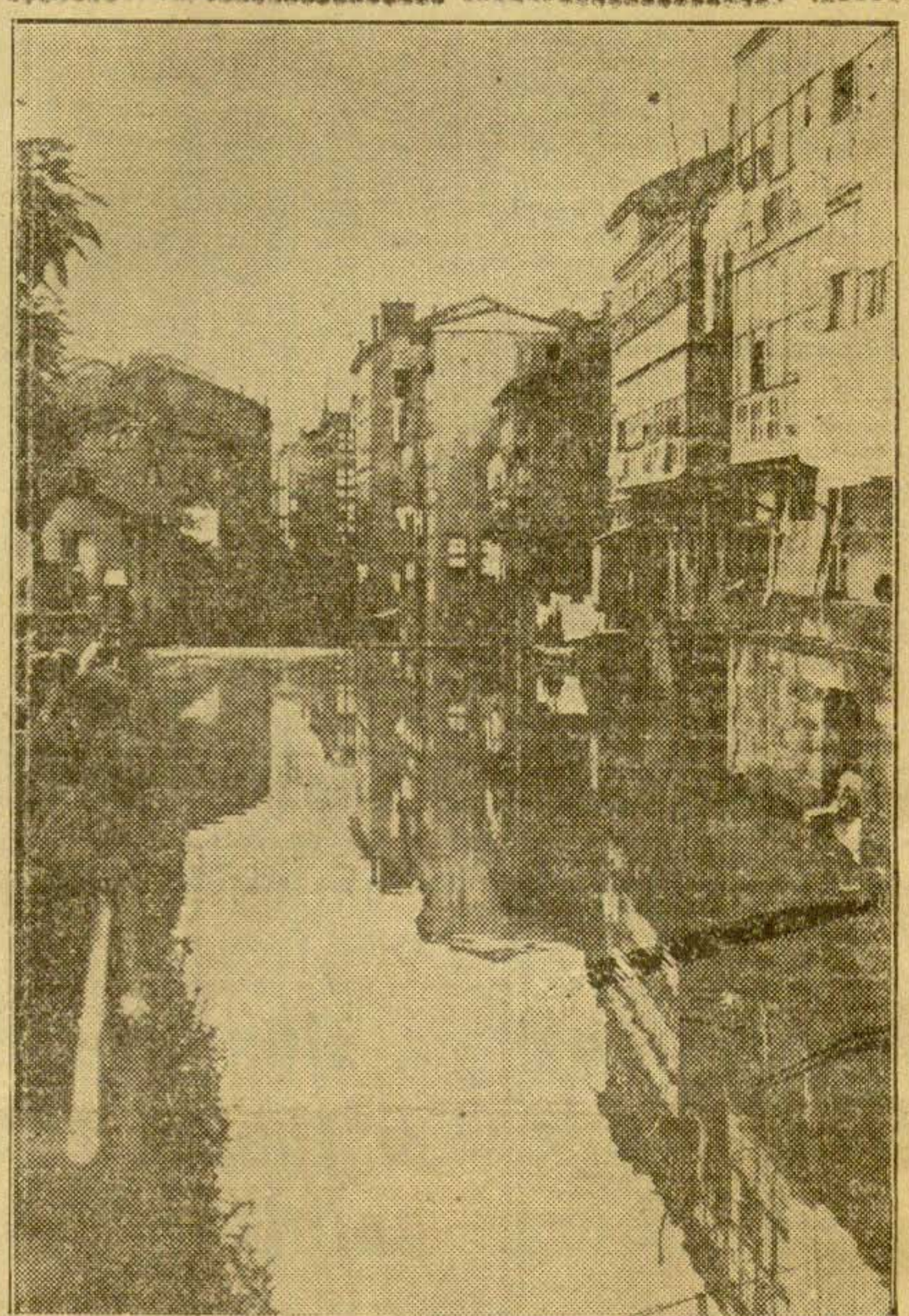
Basefitafak gixaxuen irabazirik agirikokak ba'dira eta aldi onetan ez agirikokak ba- karik, urdala bidezteko lagunik onenak, beren irabazibideak.

Kaletafaz izanagatik, len da orain ete basefitaf izango naiz. Ez naiz ibiliko esa- len kaltefak baño obetutako bizi dirala. Basefitatuko naiz obeto biziitza...

Obe genduke kaletafok, orain menditiek kalera biziitza etofizen diranak ikusi baño, kaletik mendira biziitza dirauzela ikusi. Egun oriz elizen be-la, orduantxe bai Euzkadi zoriotsu izango dala. Kaletafak basetxera biziitza dirauzela dakus- tanean, orduantxe esango det jBasefi- tafak ondo bizi dira!

Euzkadi'ren ofafia basetxea da. Bas- etxeak ofafi bikaña ba-ta ofagiz izango da eta ofafi argala ba du kaltegarri.

MENDI LAUTA

Atzo, paxista basatijak negafa ta ondamentija eruan eben Durango urijaren ikuspegi bat.

Euzkeraz!... Euzkotu!

Julen'ri, bere itzaldi "Abe- fia ta Euzkera" buruz.

Aberj Eguna! Seigafan aldiz, J. L. ospatu degu.

Aurtengo, gogoan izatekoa gañera, etxetik urun, auzo-anai eixean ospa- tzea izan degulako, ta egunak-egun, aldi lari-negarigarian ba'gerra ere, go- gapen gai, itxaropen izpi, ta azkate- sunaren egun sentiko dizdirak pozu- gaitzaleko; pozu, buruko onen ondo- rera zoriotsua Aberjaren, oro bat se- meontzat, igari uste degulako.

Ez niñakien Aberj egun igaro dan- aren jai aldi alarik airtutza. Ez alaitasuna daniza aonu maastea- nte bada, jai aldi baten zatia, baña ede- ra, zizez, airtatu nai nizuke: "Aberfia ta Euzkera" gai, Bermeo'ko Aberi- etxean zuzendu diguzun itzalditxoaz oroitu nai nuke, Julene.

Ed-riki egon zihala? Txalotu zaitu- gake? Ori ezta ezer. Noiz ez dira izan zuretzat txalo ta goralmenak?

Ba'dakit, bai, zu etzerala ez go lora ez txalo bila ibiltzen. Zure itzaldia, Aberfia buru, Aberjarentzat. Ez dezu au oingorlora; airtat bider egiña dezu zoriorez.

Itzalditxoaren gaia hiru nai nuke; alkariz zenbait azaldu; ausardia barka- tu, Julene.

Aberjaren lorik edereña, ezaugaririk bikañena, euzkera zala uzaldu zihiguz- tun eta birtatik euzkeraren alde joku- tu beatean gihala. Arierio "faziotarak", egingalak euzkeraren aurka diralako, ekin gogof, ezak zepdun, ekin eta joku gogof euzkera jazotzeko. Eldu EGUNA izpatingi ed-fari; irakuri, za- baldu. Euzkera, beti ezañetan.

Bai, Julene. Egirik esan zenduan, Aberi euzko aratz-itzaiddi ortan. En- tzungo zituzten guk bezala, belarrik zoi izan zituanak; gorde ta oldoztu biotza zabal gertu izan zuanak. En- tzung eta gorde duanak, ta oldoztu, erabaki ere bai.

Gudariak ugari ziran, itzaldia entzu- le; neskatil emakume; gizonak baita ere. Bat edo beste, beara baka askok, zure itzaldia, tamalgaria Julene, aztu dute oraingoz. Ai, eruan ba nego!

Euzkoaren ezañetan puntan, euzkera nai dezu. Gudari, neska, amakume, gi- zon, guztiak, euzkeraz...

Baño... airtat arerio ditu euzkerak! Geure, geure artean okefena ta zita- lenak, goia esan da.

Lengo gertu-baten, munduko gizon- emakume, naiz mutil, naiz neskatxean

biotzen berri, asko ta asko dakian ba- tekin jo nuan, zoriorez, nere ibilaldi- batan.

Gure itzaldia, jo zuan, ala beatez, euzkera gai-bertara. Nere izketu lagu- mak esana gogoan artu nuan gai one- tza. Bere uestez, euzko-gudariok, gize- ratu egin dira euzkeraz itzegiten, Len- bizikoetan, zion, zion edefiki euzko-gu- dari abeslariak eta gahontzekoak bete- tzen zituzten gure efak. Gaur, ikus- ten ganez, euzkera, alkarfekin mendian ta diranean erabiltzen dute, baña... txaldeak zera, "tango" ta ofelakoak safi; erdera ezañetan. Tamalgaria, da, negarigaria jafaten kalera, Eta... bai aldakien, jafatu zian, nere uestez, run- dik datoren eruaran alde aundi bat? Nik uste, ezan ziran, gai onetaz asko ta asko ikuzirik, neskatxak ditue.

Menditiek dator gudaria. Atsedean bila, ta atsegin zala da. Neskatxak begie- tan "kanotak" baño indar aundiago du, gudari biotzarentzat. Neskatxari, zortizarek, erdera ezañen gofia bezin atsegin zaito, ta gudariak erdera dara- bil eta erdel kanta neskatxari atsegin- tzearen. Kalte aundia dago ontan.

Nere izketa lagunaren, gai onek zu- re itzaldia entzun da, Julene, beritza- zaitkit. Eta, nere lagun oren esanik, asko ta asko egi dirala ezin ukatu.

Beaz, euzkera espafetan erabiltze- ko, biotzean bertan eruan beara dogu. Neska mutil aiteko artu emana biotz artiko zenbait izaten dau ezkeroz, be- rutik azaleratu beara degu euzkera; baruan beara beaz.

Benetan negarigaria, neskatx biotzen euzkera aldeko maitasuna. Neskatx biotzak—ez guztiak, zu Julene ta tel- detxo bat ez beñepim—"eleganzia" zale, ezañen-gori, erdera ta "lango" abesti ta dantza, majte. Egumetako gaiz, ikaragarria suxe.

Ondorena? Mutiak erdeizaitetu; gu- dariak, euzko-gudariak kitsutu euzko ta erde itzuntza ta abesti ta dantza artean. Ez alda negarigaria?

Bai, Julene. Baño... pozgaririk ere ba'degu. Euzkera garbi, oitura alai ta ederen alde, zu alera zera beintzat. Aberj-Egun beasera luntzi baten, euz- kera ederean, euzkoaren izatearen alde itzaldi sutua zuzendu diguzi ta. Zure euzkera mintzara baño, "Itxarkundia" taldeko abeslarien euzko-abesti arek baño, txistu soñu alai arek baño, "Euz- ko-Ereserki" eder ura baño, edetago- rik zer?

IXAKA.

Yugoeslabia'k bere buruaren jaubetasun osarantzeko eriketa nai dau

Pasic irakasle argiaren arauak beteten asiaz. - España aldean alemanen ibiliak Frantze'rentzat kaltegarri. - Erbestetar gudariak atzeriratze - zale orain Italia? Urango astartez "Gudaroste Eguna" Ipai-Amerika'n. - Beste izpañak.

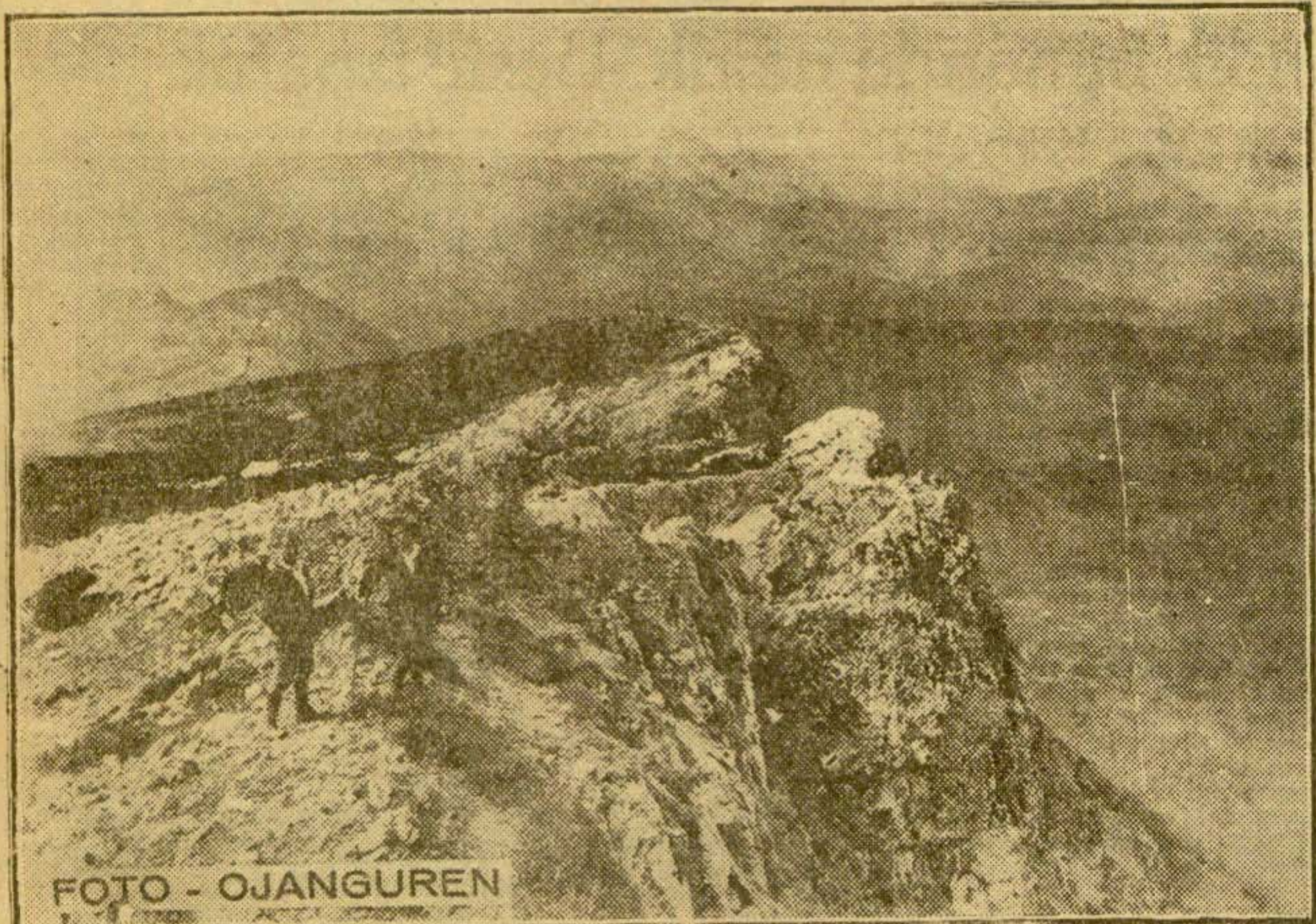

FOTO - OJANGUREN

Enzkadi'ko mendiak. — Aloña-Mendi'k 1928 neurkin dauz goi-be. Atz'kofi'ren ing' r betan au kitzon da.

AU, ORI TA BESTEA

Italia'rak be bai matxiñadazalien artean. - Inditar abertzaleak eskubide zaintzen. - Mancini gudalburua zauritu. - Hitler'ek Bati-kanoa'z adizkidetzeko asmorik ez. - Aita Santua, bizkor dago. - Beste izpañak.

INDITARRAK GORA-GORAKA

Paris. — Delhi aldean, muga inguruan inditar abertzaleak gora-goraka ari dira. Matxiñada ofetan ingelaterak gudari agintari batzuk, be, il dira ta inditafek, be edo peñibat il yakoez.

LARI, BE, LARI PAXISTOK

Paris. — España'n asaldariok lafi, be, lafi dagoz. Franco egazkinean Tetuan'era juañ ei da, bere aurka izan dan matxiña bearen bari jakitera.

Sevilla'n italiaren espainaren artean bu-
kukak izan ei-dira.
Algeciras'en ausago, gudari batzuk jagi egin dira paxista Gobernuaren aurka. Jagi diranok baita beingoak ixildu dabez ta jagi diranok laster garbitu ebezan.

Mediteraneo'n Ingelaterak'ko gudontzien buru danak Ingelaterak'ko Gobernuaren izo-
bez paxista-agintariak bere asafek agertu dautse, ofeik Ingelaterak'ko itxasontziak su-
kutu dabezalako.

Tanger'dik dihoenez Tetuan'go egazkin-
zelan, Franco'ren aurkako matxiñadean
farteko ziran befogetamaf italiak garbitu
ei-labez.

"New Cronicle" k dihoenez italiak go-
fotografi ei-yakoez espainak ta asaldariak
kurak, be, kezkar begirutzen ei dautse.
Españak gudari-agintariak italiak ezin
budo ikusi ei-dalke. Guadalajara'n italia-
fok artu eben ostikadeak poztu egin ei cu-
kan espainak paxista asko.

Mancini gualburua zauritu egin ei-dabe
guda-ekin idiren baten.

PAXISTEN EGAZKINAK

Madrid. — Atzo goizalde paxista-egazki-
nak Madrid suagatzera etofi ziran.
Egazkinean aurkako kanioak ekin eutse
nean iges-egin ei eben, suagarik jaurtze-
ko astirik, be, izateka.

ZIZA-BEREZIAK

Santander. — Ogasun-Zaingoak'ko oragindu
baten bidez, Udal-bakozitak Udalaren
miende dagozane ziza bereziak ezafi dau-
kuezala adieraso dau; ziza ofeik euneko
2.50 baño gelago ezin izan dalkez baita.

BURGUETE'REN ERITZ-OSTEAN

Valencia. — Ricardo Burguete'ren gorpu-
gorpu-kutxan, Gudari-Ostebakuntz Etxe-
an dago.

Burestin asko bialdu dabez. Egazkinla-
riak, Guda Zaingoak, Valencia Guda Sai-
lekoak eta beste batzuk, be, bialdu dabez
Santander agintariaren eta Valencia

GUDA-SAILA'REN IZENEZ ROZAS KORONELAK EGIN EUTSEN SENIDEI.

Erbestean daukazan senidei, be, eriotza-
ren bari emon yakoe.

FRANCO'AREN AURKAKO MATXI-NADEA

Valencia. — "El Mercantil Valenciano"
izpafingiak Londres'tik Ramos Oliveira'k
bialdutako ututidazki bat argitaldu dau.
Ingelaterak izpafingiak Franco'ren aur-
kako aspikerion buruz diardue.

Malaga'ko izpaf-gebetzaleak Algeciras'
en ogatamaf italiak urkatu ebezala inhoan
izpafik ez eban gebendu.

La Linea'ko Gudari-Agintari Nagusi izan
dan Jimenez koronela agintarizta ofetatik
kendu egin ei-dabe.

HITLER ETA LUDENDORF ADIZKI-DEUTUA

Paris. — Alemanak'k dotozan izpafak di-
hoenez Hitler eta Ludendorf adizkidetu
dira.

Urte batzuetan Hitler eta Europa'ko
Gudate'ko buruzagi Ludendorf asate izan
dira. Ludendorf'ek Hitler'en abeftaldeko
lanak onartu egin ei-dauz. Hitler'ek baita
Vaticano'kin adizkidetzeko asmorik ez dau-
ka, ta Doipuruaren azkenengo Doipuru
-idazki ez enzikileak ondoren txafak
ekafi dalkoez Hitler'eri.

AITA SANTUA'RI GORAKAK

Vaticano. — Igandez agertu san lenengo
gaixoaldi luzearen ostean Aita-Santua.
Axaloska ta goraka artu eben efitafak
eta Paskuz beste urtetan, be, emon oi
daben onespina emon eutsen.

OSASUNTU DAGO

Vaticano. — Doipuru osasuntsu dugu.
Osagileak len egin oi ebazan lanak egin
dalkozela egin dalkozela esan dautse Aita
Santua'n.

Etxe-baruan etsaia

Italiar militarak azpi - lanetan Zer dio orain Franco'k?

Londres. — Eguna joan, eguna etofi, are
rioak etxe baruan asafek ta zarata baño
ez duala diote zutunfoak. Guda-oñean
eta gud-gebelean, danetan dira asate eta
Londres'ko guztiak siñistu egin dituzte
zutunfoak, badutela euren oiñafia ta
Diotenez, Marfuekoetan aspikeri lanetan
jardun dute militarak. Baita Malaga ta
beste urj gañantzuetan ere; Franco bu-

ruzagiaren aurkako azpi-lanetan jardun
dute ta, ori dala ta, ogetamaf opizial eta
Tetuan'go egazkinlari taldeko aibak gu-
dari il dituzte. Beste izpaf batek dienez,
Gibraltar'etik ufeneko Linea eñan gudal-
buru zegoñ Jimenez kapitana, bat bidez,
jaurti egin dute bere gudal-agintarizatik.
San Roque gudaletzeko buru, Linea eñi-
ko agintarizta bere esku zeukan Herrera
kapitanari ere berdin egin ei-diotse. Orain
Algeciras zeuden Pavia gudaldeko ita-
liak karabifero, opizial eta gudariak, i-
gazitako astez ango paxistafen aurka jaiki
nai izan zutelako, asko ta asko il egin di-
tuztela dio Reuter izpaf-etxeokak Mala-
gatik bialdutako izpaf-sailak.

Izpafak oiñariz ematen dakian izpafari
diplomatu batek dienez, Burgos'ko Ar-
tezkaritzaren aurka militarak azpi lanetan
jardun dutenak, badu egieren oiñari.

Bear bada eñi askotara edatu van azpi-
keri ori, baita, Malaga'n egin zuten azpi-
lanik aundiena.

Paxistak asaldarien mendeko espexera

PRANTZIA BELDURTUTA

Paris. — "Le Journal" izpafingiak Es-
pafia'ko guduan alemandak darabi-
len sailari buruz diardue ta El Pe-
rrol edo La Coruña'n gudontzi-
toik bereziak ipintea Prantzia'rentzat kal-
tegarri dala diño, portu ofeik Atlan-
tico-zeat eginen diran Juan etofiak
eragotzeko egokiak dirala-ta.

YUGOESLABIA BERE BURUAREN JAUN

Berlin. — Italia'k eta Yugoeslabia'k
egin daben itunbenari buruz diardue
alemandak izpafingiak. Aspaldion po-
litika-ailan izan danik jazokunik ur-
tenen etel dabe.

"Boersenzetung" izpafingian Belgra-
do'ko izpafdari bereziak idatzitako
idazlan berezi bat dauke.

Yugoeslabia'ren artean Italia'renga-
nako adizkidetasuna sortzea etetz
izango ez danaren eta ofetarako as-
tia beaf izango dabenaren, lateri bi
ofeik alkartasuna gañantzis da Eu-
ropa Erdi'ko Egoaldeko politika-artu-
emonetan.

Yugoeslabia'ko Gobernu'ko bendaka-
ri, Stojadinovich anglik orain-arteko
politika-jokerik laga-ta, beste bide ba-
tzuk aukeratu dautz, bidez, be, erbeste
arazotzen.

Yugoeslabia bere buruaren jaun eta
jabe egin nai dau, Pasic zerbiak ira-
kasle zoharen irakatsiel jafaituaz. Pa-
sic orain amañu urte irakatsi ta emon

"Gu Enzkadi'rentzat eta Enz- kadi Jaungoikua'rentzat" Ixil- du baga esan oi-eban Arana- Goñi gure irakasliak.

Espera au abuan, koguan eta
bijotzian euki bial dugu, beti
ta beti.

IDEKOAK IDEKO

PAXISTAEN KONTUAK - ETA

OTSOAK OTSOKUMEEL..

Lisboa. — Befogetamaf belbil jantzi ta ja-
nariz beñik bialduko dautsez portugaldak
paxistak euren adizkide espainakel.

NAIKO ZORION

Burgos. — Franco buruzagiak egundoko
zoriona eskeñi dautse espainak; etxe guz-
tietan sua ta ogia ez ei dau inortuk, be,
paxistak izango. Ofetarako gaur, jofailaren
lenengo platerkada bakafa jateko eguna
izango dabe.

TERESE DEUNA'RI BESOA ITZULI

Avila. — Igandez eleizkizun bat izan ei
eben paxistak Avila'n.
Teresa Deuna'ri kendu eutsen ufezko es-
kua, bafiren-bafiz Gotzaila'ri biurtu dau
tse. Oraingo azkenen paltarik ez ei-dan-
ke ta.

JAPONDARAK GUDA-ONTZI- GINAN

Washington. — Tokio'ko Gobernuak gu-
donti bafiak egiteko erabagia artu ei dau;
gudontzi ofetatik batzuk 50.000 tonelada-
dunak izango ei dira.

ebazan arauak oraintxe asi dira bu- teten.

Egunotan Yugoeslabia'k Italia'kin
egin daben itunbenak, Prantzia'ren eta
Txekoslovakia'ren aspaldi onetako zi-
rikadei Yugoeslabia'k ez dautsela ja-
ramonik egin, darakusiau.

Erbeste-arazuetan askatu dau bere
burua Yugoeslabia'k.

BURGUETE GUDALBURUA IL DA

Valencia. — Aspaldi Valencia'n makal-
samaf eta egunean baño egunean
txartuago egon Burguete gudalburua
atzo gozaldeko iruretan il zan.

1871'gn. otsailan Zaragoza'n jalo
zan eta amañu urtekin Gudari-Ikas-
tetxean sartu zan.

Kuba ta Filipinas'ko gudateetan, be,
ibili zan eta 1909'gn. Marfueko'ratu
zan. Gudalburu zut eta zoll agertu
zan eta yagokon agria emon eutsen.

Irugafen semea paxistok erail os-
tean, Queipo de Llano'ri eskutita edo
karta agiri bat zuzendu eutsen orain-
tsu. Iru seme erail dautsez paxistok
eta samfaren-samfiez il da ausago.

LAGIDI GUZTIAK OINPERATU TA NORBERE ITZA AUSI

Inga'andar itxasontziak zirika

Londres. — Ingalandak itxasontzi batzuei
erasoka jardun ditela-ta, ingalandak itxas-
ontzi agintariak asate-idazki bat bialdu
dute espainak paxistak agintari nagusiak
Iru aldiz lotu dirala ingalandak itxason-
tzi erasoka ta ori lateri arteko lagidia-
ren aurka jokatzera ta Franco'k Ingelate-
ra'ko Gobernu'ko ordekarial emandako itza
austea dala azaldu diote, asate biziz azal-
du ere.

Eraman ekafietako ontzi bat Almeria'

ADIZKIDE-BIDEAN ITALIA?

Paris. — Atzo Prantzia'ko Gobernuak
Lebrun'ekin batzafa egin orduko, ba-
zaf ofetan Erbeste-arazo Arduradun
Deibos jaunak batzaf ofetan Italia'k
eta panizetaz ta ingelaterak eta pan-
tizetaz Gobernuen arteko gorabera ta
artuemon bari emongo ebala uste zan.
Azkenengo egun bietan Lateri ofeik
arteko asafek ta kezka bareu egin
ei-dira.

España'n gudaten dagozan erbeste-
tar gudariak erbestetazari, ondo ei-
deritxo orain Italia'k. Gudari ofeik
erbesteteko asmoak astertzen laster
asiko diran ustea sortu da.

LATERI-BATUETA'N JAIA

Washington. — Roosevelt'ek jofail-
ren ofena. jai izan daitela erabagi
dau.

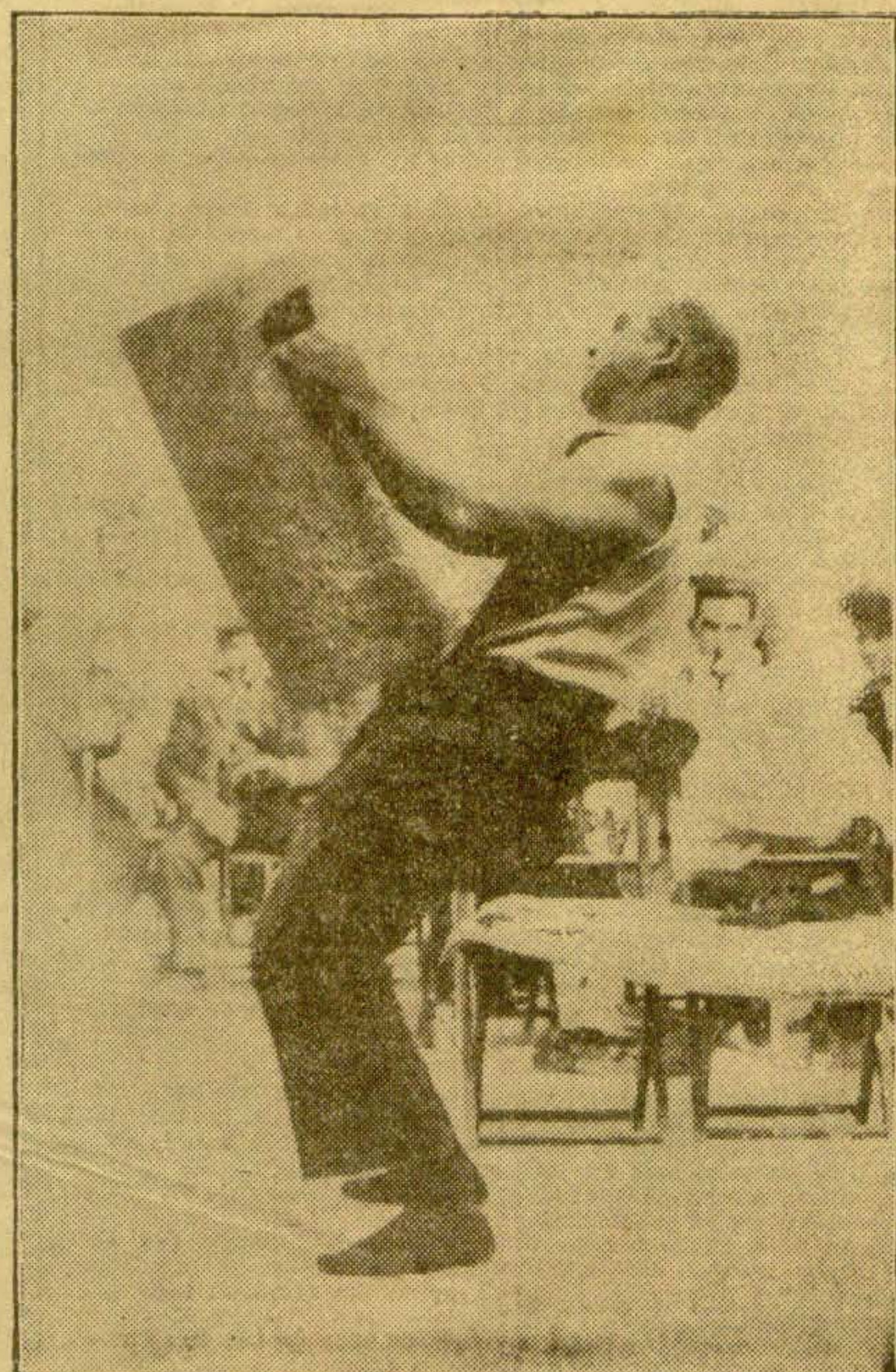
"Gudaroste-Eguna" deituko dautse
egun ofeik.

Roosevelt'en eskabidez, jafai gudari
ta efitafak alkartuta ospatuko dabe.
Lateri-Batuak Europa'ko Gudatean
sartu zan urteofena da egunoi.

Springwear ontzia beste. Bafuan guda gila edo zuala-ta, paxistak amabi egunez Gibraltar'en gelditu eragin zion. Bafuan guda gairik zuana baita gezufa da. Zarata ta asate aundia sortu du "Stan- holm" ontziarekiko auziak. Guda-gai kon- trabandua zeramalak, usteak, espainak kon- sula, mugetako artetzale ta Lloyd'eko er- taintza azterketa lanetara beartu zituzten. Aztutu ondoren, argi ta garbi agertu zan kontrabandaren gezur birbila zana. Cua- sablanak'k zetozen itxasontzia ta oston- tzeo beaz-zaneko gauzak zituan bafuan. Ogetalau egunez euki zuten era orain "Stanholm" itxasontzia.

Ingalandafan asate-idazkiak, betetzeko
erantzunak nai lituzke Ingalandak agin-
tari garbi ta berealako batez egin zuan
berea, ingalandak ikufundun ontziak guda-
gai kontrabandorik igaro ez dagiten.

"Springwear" ontzia beste. Bafuan
guda gila edo zuala-ta, paxistak amabi
egunez Gibraltar'en gelditu eragin zion.
Bafuan guda gairik zuana baita gezufa
da. Zarata ta asate aundia sortu du "Stan-
holm" ontziarekiko auziak. Guda-gai kon-
trabandua zeramalak, usteak, espainak kon-
sula, mugetako artetzale ta Lloyd'eko er-
taintza azterketa lanetara beartu zituzten.
Aztutu ondoren, argi ta garbi agertu zan
kontrabandaren gezur birbila zana. Cua-
sablanak'k zetozen itxasontzia ta oston-
tzeo beaz-zaneko gauzak zituan bafuan.
Ogetalau egunez euki zuten era orain
"Stanholm" itxasontzia.

Gure kirolak. — Mofosko onek egin eban sayo baten, eun da ogetamalka bi-
dazef leporatu eban eun kiloko afijori.

